

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту культури і
мистецтв

Олена УСТИМЕНКО-КОСОРИЧ
«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи психології сценічного мистецтва

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність 026 Сценічне мистецтво

освітня-програма/програми Сценічне мистецтво

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту культури і мистецтв

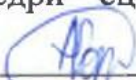
«30» серпня 2024 р.

Голова

Олександр РУДЕНКО

Розробники:

1. Корякін Олексій Олексійович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
кандидат педагогічних наук, доцент Олексій КОРЯКІН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Перший бакалаврський	Обов'язкова
		Рік підготовки:
1-й		
Семестр		
1-й, 2-й		
Лекції		
20 год.		
Практичні, семінарські		
34 год.		
Лабораторні		
Самостійна робота		
94 год.		
Консультації:		
2 год.		
Загальна кількість годин – 150	Вид контролю: екзамен	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни є практична підготовка здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності за спеціальністю 026 Сценічне мистецтво, оволодіння ними основними питаннями загальної та соціальної психології; формування уявлень про психічні процеси як важливі компоненти людської діяльності, про типи темпераментів, особливості поняття «характер», а також міжособистісні стосунки та особливості театрального колективу, а також формування необхідних професійних компетенцій бакалаврів сценічного мистецтва – майбутніх акторів драматичного. Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Основи психології сценічного мистецтва» забезпечує оволодіння компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»: ЗК 1 – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 2 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; ЗК 7 – здатність працювати в команді; ЗК 8 – цінування та повага різноманітності та мультикультурності; ФК 1 – здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва; ФК 3 – здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки; ФК 12 – здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям; ФК 16 – здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи психології сценічного мистецтва» вивчається з першого семестру. Передумови для вивчення дисципліни відсутні.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Основи сценічної звукорежисури» передбачають оволодіння акторів спроможністю працювати в колективі на основі знання основ психології сценічного мистецтва.

<p>Знання: концептуальних теоретичних та практичних аспектів психології театрального колективу.</p> <p>Уміння: використовувати наявні знання основ психології у сфері сценічного мистецтва.</p>	ПРН 2	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
<p>Знання: змісту та особливостей театрального колективу, аналізу та управління конфліктами.</p> <p>Уміння: на основі усвідомлення специфіки театрального колективу приймати обґрунтовані рішення для розв'язання проблемних ситуацій.</p> <p>Комунікація: взаємодія з колегами у проблемній ситуації.</p>	ПРН 6	Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.
<p>Знання: особливостей пізнавальних психічних процесів.</p> <p>Уміння: застосовувати усвідомлення особливостей пізнавальних процесів у театральньо-педагогічній діяльності.</p> <p>Комунікація: взаємодія з іншими учасниками театральньо-педагогічного процесу.</p>	ПРН 12	Організовувати, планувати та провадити театральньо-педагогічну діяльність.
<p>Знання: основ психології соціалізації, психології творчості, психічних станів.</p> <p>Уміння: визначати перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.</p>	ПРН 16	Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.
<p>Знання: закони психології сценічної творчості.</p> <p>Уміння: застосовувати основні закони психології творчості у процесі діяльності за спеціальністю.</p>	ПРН 18	Знати основні закони психології творчості.
<p>Знання: специфіки міжособистісних стосунків, психології управління.</p> <p>Уміння: організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти з урахуванням основ психології управління.</p> <p>Комунікація: взаємодія з іншими учасниками процесу професійного розвитку у сфері сценічного мистецтва.</p>	ПРН 20	Організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти володіє ґрунтовними теоретичними знаннями з навчальної дисципліни у межах програми, вміє використовувати набуті знання і прикладні уміння у всіх сферах прикладної професійної діяльності. Здобувач вищої освіти вичерпно усвідомлює особливості театрального колективу, повно та докладно аналізує конфлікт та виявляє можливості управління конфліктами. Здобувач вищої освіти здатний повною мірою використовувати знання з основ психології сценічного мистецтва процесі професійної діяльності.

82 – 89	Здобувач вищої освіти має добрі теоретичні знання межах програми з навчальної дисципліни, загалом спроможний використовувати набуті знання і прикладні уміння у практичній професійній діяльності. Здобувач вищої освіти добре розуміє особливості театрального колективу, змістовно аналізує конфлікт. Здобувач вищої освіти здатний без помилок використовувати знання з основ психології сценічного мистецтва у професійній діяльності.
74 – 81	Здобувач вищої освіти володіє основними теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, але має стандартне мислення, не завжди може сформулювати власні висновки, використати знання у практичній діяльності за спеціальністю. Здобувач вищої освіти виявляє достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, розуміння особливостей театрального колективу неповне, у визначенні напрямків для розв'язання конфліктної ситуації потребує допомоги викладача. Використання знань з основ психології сценічного мистецтва у професійній діяльності має епізодичний характер.
64 – 73	Здобувач вищої освіти володіє частиною теоретичного матеріалу навчальної дисципліни, тому не завжди вміє самостійно помітити і проаналізувати помилки у аналізі конфлікту. Недостатнє розуміння особливостей театрального колективу, але є позитивні зміни у загально-психологічній підготовці здобувача вищої освіти.
60 – 63	Здобувач вищої освіти з великими труднощами відтворює теоретичний матеріал навчальної дисципліни, на практиці використовує його непослідовно і не завжди вміє повно проаналізувати конфлікт, припускається помилок. Навички використання основ психології сценічного мистецтва у процесі професійної діяльності нестійкі, але є позитивні зміни в усвідомленні основних категорій психології здобувачем вищої освіти.
35 – 59	Здобувач вищої освіти здатний відтворювати окремі фрагменти теоретичного матеріалу навчальної дисципліни, знайомий з мінімальним теоретичним матеріалом, але не здатний використати його у процесі роботи у театральному колективі, Здобувач вищої освіти не оволодів спроможності проаналізувати конфлікт, розуміння категорій психології на низькому рівні. Припускається багатьох помилок і не може їх виявити.
1 – 34	У здобувача вищої освіти оволодіння матеріалом навчальної дисципліни «Основи психології сценічного мистецтва» на дуже низькому рівні, відсутня спроможність використовувати набуті знання і прикладні уміння у практичній діяльності, не сформоване вміння аналізувати звукове оформлення, навички використання засобів звукорежисури у сценічно-перформативній діяльності.

Розподіл балів

Поточний контроль														Разом	Екзамен	Сума
РОЗДІЛ 1							РОЗДІЛ 2									
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 1.7	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	Т 2.7			
Поточний контроль														61	25	100
4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	5			
Контроль самостійної роботи														14		
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.7 – теми розділів

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання шляхом неформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають навчальній дисципліні «Основи психології сценічного мистецтва» в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни.

Для перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач вищої освіти подає викладачу: завірені у встановленому порядку копії документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання), а також опис заходу неформальної освіти та його змісту (інформаційний лист, запрошення, програма тощо).

Програма навчальної дисципліни передбачає можливість визнання результатів навчання, здобутих у неформальній чи інформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу навчальних годин, передбачених для опанування навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно

82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Тестування, презентації результатів виконаних завдань; екзамен.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Предмет та категорії психології.

Розділ 2. Стосунки у театральному колективі.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Предмет та категорії психології.

Тема 1.1. Предмет психології та її категорії. (Предмет психології, галузі психології, теорія відображення, психіка і мозок, діяльність, особистість, свідомість як психологічні категорії)

Тема 1.2. Психічні процеси. (Відчуття, сприйняття, увага, пам'ять, уява, мислення, мовлення, воля, емоції)

Тема 1.3. Психічні стани. (Адаптація людини і функціональний стан організму, емоційний стрес, регуляція емоційних станів)

Тема 1.4. Особистість в психології. (Загальне поняття особистості, соціальне і біологічне в особистості, формування і розвиток особистості, теорії особистості, методологія експериментальних досліджень особистості)

Тема 1.5. Спрямованість та мотивація діяльності особистості. (Поняття спрямованості особистості і мотивації діяльності, психологічні теорії мотивації, розвиток мотиваційної сфери особистості, мотиваційна поведінка як характеристика особистості)

Тема 1.6. Здібності. (Поняття здібностей людини, рівні розвитку здібностей та індивідуальні відмінності, природа здібностей людини, розвиток здібностей).

Тема 1.7. Темперамент та характер. (Поняття темпераменту, основні підходи до вивчення темпераменту, фізіологічні основи темпераменту, психологічні характеристики темпераменту; поняття характеру, теоретичні й експериментальні підходи до вивчення характеру, формування характеру)

Розділ 2. Стосунки у театральному колективі.

Тема 2.1. Суспільні стосунки та міжособистісні стосунки. (Методологічні проблеми дослідження зв'язку суспільних та міжособистісних стосунків, природа міжособистісних стосунків, спілкування в системі міжособистісних та суспільних стосунків, спілкування і діяльність, структура спілкування)

Тема 2.2. Психологія соціалізації особистості. (Поняття соціалізації, сутність соціалізації, соціальна нормативність та її структура, психологія опанування соціальних норм, психосоціальна концепція Е. Еріксона, життєва позиція)

Тема 2.3. Психологія соціальних груп. (Великі соціальні групи, малі соціальні групи, групова згуртованість, контроль за груповою діяльністю, класифікація малих груп, феномени групового впливу)

Тема 2.4. Міжособистісні стосунки у групах. (Феноменологія міжособистісних стосунків, сприйняття людини людиною, міжособистісна атракція та міжособистісні стосунки у груповому процесі)

Тема 2.5. Управління конфліктами. (Поняття конфлікту, класифікація конфліктів, стадії і фази конфлікту, управління конфліктами)

Тема 2.6. Особливості театрального колективу. (Театральна труппа як соціальна група, специфіка театрального колективу, основні завдання психології управління, якості керівника, психологія спільної діяльності, лідерство і керівництво)

Тема 2.7. Соціально-психологічний клімат театрального колективу. (Театральна труппа як об'єкт психологічного дослідження, соціально-психологічний клімат, адаптація акторів до роботи у театральному колективі)

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Практичні	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	
РОЗДІЛ 1. Предмет та категорії психології.						
Тема 1.1. Предмет психології та її категорії	10	2	2			6
Тема 1.2. Психічні процеси.	10	2	2			6
Тема 1.3. Психічні стани.	12	2	4			6
Тема 1.4. Особистість в психології.	12	2	2			8
Тема 1.5. Спрямованість та мотивація діяльності особистості.	10	2	2			6
Тема 1.6. Здібності.	10		2			8
Тема 1.7. Темперамент та характер.	12		4			8
РОЗДІЛ 2. Стосунки у театральному колективі.						
Тема 2.1. Суспільні стосунки та міжособистісні стосунки.	10	2	2			6
Тема 2.2. Психологія соціалізації особистості.	10	2	2			6
Тема 2.3. Психологія соціальних груп.	10	2	2			6
Тема 2.4. Міжособистісні стосунки у групах.	10	2	2			6
Тема 2.5. Управління конфліктами.	10		2		2	6
Тема 2.6. Особливості театального колективу.	12	2	2			8
Тема 2.7. Соціально-психологічний клімат театального колективу.	12		4			8
Усього годин	150	20	34		2	94

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Предмет психології та її категорії.	2
2.	Пізнавальні психічні процеси (відчуття, сприйняття, увага).	2
3.	Психічні процеси (Пам'ять, уява, мислення).	2
4.	Психічні стани.	2
5.	Поняття особистості в психології.	2
6.	Суспільні стосунки та міжособистісні стосунки.	2
7.	Психологія соціалізації особистості.	2
8.	Психологія соціальних груп.	2

9.	Міжособистісні стосунки у групах.	2
10.	Особливості театрального колективу.	2
Разом		20

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Уява.	2
2.	Мовлення.	2
3.	Воля.	2
4.	Емоції.	2
5.	Дослідження особистості в психології.	2
6.	Спрямованість і мотивація діяльності особистості.	2
7.	Здібності.	2
8.	Темперамент.	2
9.	Характер.	2
10.	Спілкування.	2
11.	Критерії соціалізації.	2
12.	Групова діяльність та груповий вплив.	2
13.	Управління конфліктами.	2
14.	Основи психології управління.	2
15.	Специфіка театрального колективу.	2
16.	Соціально-психологічний клімат театрального колективу.	2
17.	Адаптація акторів до роботи у театральному колективі.	2
Разом		34

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Предмет психології, галузі психології.	2
2.	Теорія відображення, психіка і мозок як психологічні категорії.	2
3.	Діяльність, особистість, свідомість як категорії психології.	2
4.	Відчуття, сприйняття, увага.	2
5.	Пам'ять, уява, мислення.	2
6.	Мовлення, воля, емоції.	2
7.	Адаптація людини і функціональний стан організму.	2
8.	Емоційний стрес.	2
9.	Регуляція емоційних станів.	2
10.	Загальне поняття особистості, соціальне і біологічне в особистості.	2

11.	Формування і розвиток особистості.	2
12.	Теорії особистості.	2
13.	Методологія експериментальних досліджень особистості.	2
14.	Поняття спрямованості особистості і мотивації діяльності.	2
15.	Психологічні теорії мотивації.	2
16.	Розвиток мотиваційної сфери особистості, мотиваційна поведінка як характеристика особистості.	2
17.	Поняття здібностей людини.	2
18.	Рівні розвитку здібностей та індивідуальні відмінності.	2
19.	Природа здібностей людини.	2
20.	Розвиток здібностей.	2
21.	Поняття темпераменту, основні підходи до вивчення темпераменту.	2
22.	Фізіологічні основи темпераменту, психологічні характеристики темпераменту.	2
23.	Поняття характеру, теоретичні й експериментальні підходи до вивчення характеру.	2
24.	Формування характеру.	2
25.	Методологічні проблеми дослідження зв'язку суспільних та міжособистісних стосунків.	2
26.	Природа міжособистісних стосунків.	2
27.	Спілкування в системі міжособистісних та суспільних стосунків, спілкування і діяльність, структура спілкування.	2
28.	Поняття соціалізації, сутність соціалізації.	2
29.	Соціальна нормативність та її структура, психологія опанування соціальних норм.	2
30.	Психосоціальна концепція Е. Еріксона, життєва позиція.	2
31.	Великі соціальні групи, малі соціальні групи.	2
32.	Класифікація малих груп.	2
33.	Групова згуртованість, контроль за груповою діяльністю, феномени групового впливу.	2
34.	Феноменологія міжособистісних стосунків.	2
35.	Сприйняття людини людиною.	2
36.	Міжособистісна атракція та міжособистісні стосунки у груповому процесі.	2
37.	Поняття конфлікту, класифікація конфліктів.	2
38.	Стадії і фази конфлікту.	2
39.	Управління конфліктами.	2
40.	Театральна труппа як соціальна група.	2
41.	Специфіка театального колективу.	2
42.	Основні завдання психології управління.	2
43.	Якості керівника, психологія спільної діяльності, лідерство і керівництво.	2
44.	Театральна труппа як об'єкт психологічного дослідження,	2

45.	Соціально-психологічний клімат.	2
46.	Дослідження соціально-психологічного клімату.	2
47.	Адаптація акторів до роботи у театральному колективі.	2
Разом		94

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Варій М. Й. Загальна психологія: *підручник для студентів вищих навчальних закладів* [3- те вид.]. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.
2. Вітенко, І.С. Основи психології: *підручник для студентів*. Вінниця: Нова книга, 2008. 256 с.
3. Дроздова М.А. Психологія мистецтва: *навчальний посібник для студентів*. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2006. 104 с.
4. Дубравська Д. М. Основи психології: *Навчальний посібник*. Львів: Світ, 2001. 280 с.
5. Загальна психологія: *навчальний посібник* / [Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В.]. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
6. Загальна психологія: *підручник для студентів вищих навчальних закладів* / [О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук ін.]; Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. Київ: Каравела, 2011. 464 с.
7. Комарова К. В., Коляда С. П. Лідерство: *навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Дніпро, 2017. 430 с.
8. Копець Л.В. Психологія особистості: *навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Київ: Вид дім. «Києво-Могилянська академія», 2007. 460 с.
9. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: *навчальний посібник*. [3- ге вид., допов.]. Київ: Вища школа, 2001. 487 с.
10. Максименко С.Д. Загальна психологія: *навчальний посібник* Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. 222 с.
11. Основи соціальної психології : *підручник для закладів вищої освіти* / [П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.]; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
12. Павелків Р. В. Загальна психологія: *підручник*. Київ: Кондор, 2012. 576 с.
13. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. Харків : Прапор, 2009. 672 с.

14. Психологія спілкування : навчальний посібник. / [Л. О. Савенкова, В. В. Сгадова, Л. Л. Борисенко та ін.] ; за заг. ред. Л. О. Савенкової. Київ : КНЕУ, 2015. 309 с.

15. Романець В. А. Психологія творчості: *Навчальний посібник для ВНЗ*. «Либідь», 2001. 288с.

16. Синявський, В.В. Психологічний словник / [В.В. Синявський, О.П. Сергєєнкова, Н.А. Побірченко]. Київ: Науковий світ, 2007. 274 с.

17. Філоненко М.М. Психологія спілкування: *підручник*. Київ. Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

18. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління: *навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 608 с.

Додаткові:

1. Берн Е. Ігри, у які грають люди ; пер. з англ. К. Меншикової. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 256 с.

2. Галян О. І., Галян І.М. Експериментальна психологія : *навчальний посібник*. Київ: Академвидав, 2012. 400 с.

3. Гандзілевська Г. Б. Психологія творчості («Подорожуючи до невідомого...»): *Навчально-методичний посібник*. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2016. 156 с.

4. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В., Альохіна Н. В., Шаповалова В.С. Психологія спілкування : *навчальний посібник*. Харків : НФаУ, 2018. 129 с.

5. Курова А.В. Задоволеність життям та суб'єктивне благополуччя особистості. *Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова*. 2015. №4. С. 22 –232.

6. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: *Навчальний посібник*. Київ: КНЕУ, 1997. 248 с.

7. Міхалець Ю. Ю. Особливості прояву лідерства в середовищі студентської молоді. *Теорія і практика сучасної психології*. 2018. № 3. С. 137–141.

8. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н.В. Основи лідерства: *електронний посібник для самостійної роботи студентів*. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.

9. Олексюк О. Є. Методичні засади формування лідерських якостей у студентів університету. *Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2018. № 2. С. 195–200.

10. Психологія: в схемах, таблицях, коментарях: кредитно-модульний курс для студентів юридичних спеціальностей / [Крюкова О.В., Лефтеров

В.О., Рогозіна М.Ю.]; Донецький національний університет, кафедра психології. Донецьк; ДонНУ, 2009. 198 с.

11. Слюсаренко О. О. Поняття «лідер» і «лідерство» в сучасній науковій літературі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «педагогіка. Соціальна робота»*. 2016. № 2. С. 244–246.

12. Трухін, І. О. Соціальна психологія спілкування: *навчальний посібник*. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 336 с.

13. Хазратова Н.В. Тренінг адаптації першокурсників до умов навчання у вищому закладі освіти (включення до соціально-психологічного простору організації). *Практична психологія та соціальна робота*. 2000. № 5. С. 27–32.

14. Цимбалюк І. М. Психологія: *Навчальний посібник*. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 216 с.

15. Anghel I.O. Valorizations of theoretical models of giftedness and talent in defining of artistic talent. *Review of Artistic Education*. 2016. No. 11-12. P. 231–239.

16. Cansoy R. The effectiveness of leadership skills development program for university students. *Journal of history culture and art research*, 2017. 6(3). P. 65–87.

17. Panainte M., Ene D.L. Sources of the Actors' Emotions Expressed on Stage. *The Scientific Journal of Humanistic Studies*. 2007. No. 12. P. 84–88

18. Shepherd L. Communication through comedy: a drama and theatre project with young people for whom English is a second language. *Support for Learning*. 2014. Vol. 29. No.2. P.167–176.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Обладнання для занять з навчальної дисципліни: «Основи психології сценічного мистецтва»: ноутбук або ПК мультимедійним обладнанням, акустичними системами; проектор та екран для нього або мультимедійна дошка.